

Gällivare

INFORMATION FRÅN GÄLLIVARE KOMMUN NR 3 1986. ÅRG 17

KOMMUNBLAD

Dags att dra åt SVÅNGREMMEN

Det ser kärvt ut inför det stundande budgetarbetet. De budgetramar som fastställts för den kommande femårsperioden tillåter inga extravaganser. Tvärtom får kommunen sämre resurser. Det är de statliga åtgärderna som nu börjar ge fullt utslag. För Gällivares del innebär den statliga svångremmen en försämring med 20 miljoner nästa år.

— Kommunens ekonomi börjar bli allvarligt ansträngd, konstaterar kommunalrådet Ulf Sundberg i sin ledare.

SIDAN 2

GRUVANS DAG

Nu är det dags för Gruvans Dag igen. Det blir det fjärde arrangemanget i "modern tappning". Gruvbesök, barnteater, gratisbio och fotbollsmatch mellan LKAB och Aitik är bara några axplock ur programmet. Till Vitåfors kan man dagen till ära åka med ett gammalt ångtåg från Gällivare. Och så är förstas gruvmuséet öppet. Det ska alla se, tycker LKAB:s nye informationschef Christer Holmquist (bilden t.h.).

MITTUPPSLAGET

LANTHANDEL

En ny utställning är på gång i hembygdsmuséet. Den kommer att dofta av både sill, tvål och kryddor. Den 21 september slår nämligen muséet upp portarna till en lanthandel.

— Vi ska försöka visa hur affärlivet har utvecklats i Gällivare under årens lopp, säger Lena Berggren, som håller i trådarna.

Utställningen ligger så att säga i tiden. Både Konsum och köpmannaföreningen jubilarer ju i år.

SIDAN 7

Lena Berggren har jobbat i månader med att samla saker till den utställning som öppnas i september. Men hon tar gärna emot fler prylar.

Foto: BÖRJE RÖNNBERG

Turistchefen:

BÄTTRE ÄN JAG TROTT

Ifjol ökade turisterna med 25 procent i Gällivare. Nästan lika många kommer att räknas in den här säsongen.

— Men någon ökning vågar vi förstås inte räkna med, säger Rolf Salomonsson, turistchef. Ifjol berodde rekordökningen mycket på att Nordkalottvägen var ny. Den lockade därför extra många norrmän till Norrbotten.

Det är fortfarande några veckor kvar innan årets turistsommar kan summeras. Allt tyder dock på att Gällivare råkar ut för några minusprocent.

— Men minskningen blir mindre än jag tänkt mig, säger Salomonsson. Norrmännen har kommit i stora skaror trots devalveringen. Därför håller vi ställningarna i stort. På flera håll har trycket ökat ordentligt. Det gäller inte minst Killinge, där varken gummibåtar eller förare räckt till ibland. Jag är alltså mycket nöjd. Vi har haft en fin turistsommar.

FLYTTA HEM IGEN! SIDAN 3

Kommunalsrådet har ordet:

ANSTRÄNGD EKONOMI

Kommunstyrelsen har under våren fastställt budgetramar för verksamhetsperioden 1987-1991. Ramarna är vid en jämförelse med föregående årsramar beloppsmässigt oförändrade. I reala termer innebär detta, att nämnder och styrelser kommer att få minskade resurser i varje fall under den inledande delen av planperioden.

Detta förhållande kan i huvudsak förklaras av statens dåliga ekonomi som under år 1987 för Gällivare kommuns räkning innebär en försämring med ca 20 miljoner kronor. De statliga åtgärderna har med andra ord nu märkbara effekter och kommunens ekonomi börjar bli allvarligt ansträngd.

Det statliga budgetunderskottet kommer att bestå under ytterligare några år och det finns anledning att befara nya statliga åtgärder mot kommunernas ekonomier under de närmaste åren. Mot detta skall ställas fullmäktiges beslut om oförändrad skattesats, i praktiken begränsning av möjligheterna till mera påtagliga kommunala intäktsökningar.

För att klara denna målsättning måste verksamhetsneddragningar göras, framförallt inom mindre viktiga områden, eller andra åtgärder som minskar resursbehoven diskuteras och prövas.

Det är min förhoppning att vi med gemensamma ansträngningar skall kunna klara denna tråkiga men nödvändiga uppgift på bästa sätt. Jag hoppas och tror, att kommunens personal med sin kunskap inom olika verksamhetsområden, på ett aktivt sätt skall kunna engageras för att hitta kostnadsbesparande lösningar.

Ulf Sundberg
kommunalsråd

Ulf Sundberg

OM 14 SEKUNDER SLÅR FRU OLSSON IHJÄL SIN MAN.

Fru Olsson levde i den falska tron att man åker säkert bara man sitter i baksätet. När herr Olsson kolliderade med bropelaren fortsatte hon framåt med våldsam kraft. Herr Olssons bälte höll inte för båda och han klämdes ihjäl mot ratten. Fru Olsson dödades när hon flög ut genom vindrutan.

Från 1 juli 1986.

NYA BÄLTESLAGEN

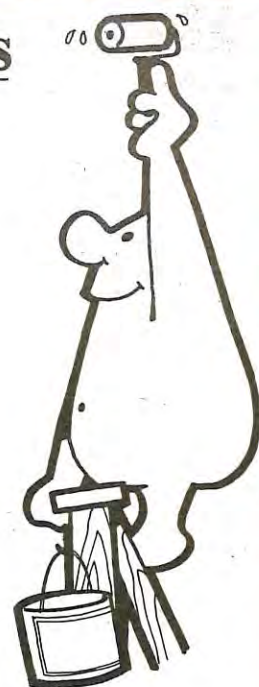
ANVÄND BÄLTE ÖVERALLT I BILEN

Gällivare
KOMMUNBLAD

Ansvarig utgivare: Steve Ralsberg
Redaktör: Åke Barck MEDIAFOLKET AB
Produktion och tryck:
Malmfältens Grafiska AB

HEJ, KONSUMENT!

Konsumentens skydd vid service och reparation

Vi fick en ny lag 1 juli i år: Konsumenttjänstlagen. Några exempel på vad lagen innebär:

Lagen gäller arbeten på fast och lös egendom, t ex arbeten med ombyggnad, tillbyggnad och reparation av fastighet, målnings-, tapetseringsarbeten, bilreparationer, reparationer av hushållsapparater etc.

ARBETETS UTFÖRANDE

Lagen slår fast att näringsidkare (företagare eller hantverkare) som en konsument anlitar ska utföra arbetet fackmässigt. Fuskarbete godtas inte.

Den som utför tjänsten/arbetet ska också avråda kunden från reparation som blir dyr i förhållande till vad det skulle kosta att köpa nytt.

Han får inte utföra tilläggsarbete utan att ha talat med kunden först. Om man t ex lämnar in en bil för att få en skada reparerad kan verkstaden upptäcka fler fel. Då ska verkstaden ta kontakt med kunden. Om reparatören inte får tag på kunden inom rimlig tid kan han göra arbetet men priset för tilläggsarbetet får inte överstiga 15 procent av den samlade reparationskostnaden.

PRISET

Har man i förväg gjort upp om priset för arbetet behöver konsumenten inte betala mer än vad som är skäligt. Har kunden fått ett cirkapris får det priset inte höjas med mer än 15 procent.

FELAKTIGT UTFÖRT ARBETE

Om garanti lämnats för ett arbete t ex på en tvättmaskin ska den som gjort reparationen vid fel göra om arbetet utan kostnad för kunden. Vill han inte det ska han kunna bevisa att felet inte beror på fel i tjänsten utan på vanvård.

Om ingen garanti lämnats för reparationsarbetet är det kunden som ska kunna visa att felet beror på felaktigt utfört arbete.

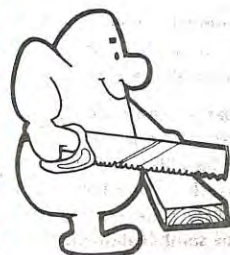
Vägrar en företagare eller hantverkare att rätta till en felaktigt utförd reparation har kunden rätt att begära avdrag på priset. Är det ett allvarligt fel kan kunden häva avtalet d v s att han slipper betala för arbetet.

Konsumenten skall inte behöva betala resor och frakt i samband med att fel skall rättas till.

Är kunden inte nöjd med arbetet medan det utförs kan han avbeställa det men skall betala för det arbete som redan är gjort. Dessutom kan han få betala för förluster som företaget gör p g a avbeställningen. Denne kan exempelvis ha sagt nej till annat uppdrag.

KLAGOMÅL

Vill man klaga på utfört arbete ska man göra det direkt till näringsidkaren (företaget, hantverkaren) inom skälig tid sedan man upptäckt felet — ett par veckor kan vara skälig tid. Man får inte komma och klaga efter två år på ett reparationsarbete på "lös sak", en diskmaskin t ex. Och man får inte klaga efter tio år på arbetet på "fast sak", ett hus t ex. Om det blir tvist mellan parterna om arbetet kan konsumenten få råd hos den kommunala konsumentvägledningen om hur man kan lösa tvisten. I första hand gäller det att få en frivillig uppgörelse. I nästa steg kan konsumenten vända sig till Allmänna Reklamationsnämnden. Slutligen kan konsumenten stämma näringsidkaren vid tingsrätt.

Konsumentvägledningen
Kommunalkontoret
Tfn 180 00, kl 10-12.

DEN DAGEN KOM SOMMARVÄRMEN

En lämpligare dag kunde knappast ha valts för invigningen av Malmbergets centrum. Solen flödade från en absolut molnfri himmel och ingenstans var det varmare i Sverige denna dag. Sommaren kom helt enkelt till Norrbotten lagom till premiärdoppet i Malmbergets tempererade utebad.

Det premiärdoppet gjorde förstas kommunalrådet Ulf Sundberg. Och han gjorde det ordentligt. Han dök i baljan så att vattnet stänkade. Sundberg fick förresten snabbt sällskap i bassängen av ett par andra politiker, Åsa Strömbäck-Norrman och Ove Haarala, som också ingått i den nu upplösta Malmbergsgruppen.

Ingen av dem behövde frysa. Det var som sagt en ljuvlig dag. När politikerna tyckte att de hade gjort sitt invaderades därför bassängen av människor i hundratals. Barn mest naturligtvis.

Ulf Sundberg badade inte bara, han höll också invigningstalet. Den invigningen omfattade både bassängen och uppbyggnaden av Malmbergets centrum. Dessa båda projekt har tillsammans kostat sju miljoner.

Invigningen inramades av sång och musik. Norrbottens körsångare hade förstärkt förlagt sin årliga sångarfest till Malmberget denna dag. Den ingick förresten i nysatsningen på Malmber-

ets musikvecka, som säkert får en fortsättning.

På torget öppnades de nya marknadsständer och kommersen verkade god. Folk var förstas på extra bra humör i solgasset. Inte minst barnen såg ut att trivas. Men så fick de också gratis ballonger förutom möjligheten att plaska i den nya bassängen.

Malmbergsgruppen, som kom till 1983, är nu färdig med sitt arbete. Därför är den vid det här laget upplöst. Uppbyggnaden av Västerlånggatan och jubileumsarrangemangen 1988 får dock ses som en fortsättning på satsningen.

Barnen fick gratis ballonger när Malmbergets centrum invigdes. Det stod förstas Friska Gällivare på dem. Martin Sandin, som leder uppbyggnaden av Västerlånggatan, fick ligga i ordentligt i ballongståndet.

Rivstart för badet

Veckan före midsommar klättrade fotografen Börje Rönneberg upp några våningar i sporthallen för att ta en bild av det nya utebadet. Han mättade i hundratals människor på en och samma 6x6-ruta. Och undra på det. Den nya anläggningen fick nämligen en vädermässig rivstart. Veckorna efter invigningen fick Norrbotten känna på rena Mallorca-värmen. Det var alltså läge för både solbad och plask i det tempererade vattnet.

Det är ingen tvekan om att utebadet blir en succéartad anläggning. Tillströmningen i sommar visar att den har va-

rit efterlängtat.

Placeringen gör väl sitt till. Bada utomhus i centrum — gratis dessutom! — kan man inte göra på många platser. Närheten till den trivsamma Svanparken är ytterligare ett plus. Den är en pärla.

Frågan är nu — kommer Gällivare att få ytterligare ett utomhusbad? Ja, en ännu större anläggning ingår i utkastet till en ny campingplats. Om den verkligen kommer att byggas får vi veta till hösten. Då ska fullmäktige ta ställning till campingförslagen. Tio miljoner skulle Gällivare-badet kosta. Och det är förstas mycket pengar.

NATTGÄSTERNA STÖR

— Varför kan inte folk vara lite mer aktsamma om vårt fina utebad. Ingen kan ju ha någon glädje av att det ser ut som en avskrädeshög.

Fritidschefen Björn Persson låter besviken. Och han har också anledning. Det finns människor som grisar ner kring utebassängen i Malmberget.

— Vi har öppet tio timmar per dygn, säger Persson. Mellan 10 och 20. Men det räcker tydligen inte för somliga. Det finns folk som besöker badet också nattetid. Och de nöjer sig tyvärr inte med att ta ett svalkande dopp. De kastar flaskor och burkar kring bassängen. Ja, en och annan föröretar på annat sätt också. Det är förstas tråkigt och jag hoppas verkligen att ordningsamma människor som råkar bevittna tilltagen hjälper oss med att stävja nedskräpningen. Vi måste få den lilla klick som förstör på bättre tankar.

SKJUTER EN HUND

Nu har också Koskullskulle sin utskulptur. Den 14 juni — en strålande vacker sommardag — invigdes den, gruvarbetaren som skjuter en hund. Så kallas konstnären Roland Larssons skapelse i koppar. Men konstverket är för den skull ingen blodig historia. "Hunden" är helt enkelt den kärna som gruvarbetarna före truckarnas tidevarv transporterade malmen i. Den gick på räl.

Roland Larsson har använt den rätta modellen när han gjorde skulpturen. Men så har han också själv varit gruvarbetare och är dessutom intresserad av gruvhistoria. "Hundarna" fanns i flera storlekar. Den som användes i Kos var den minsta. Att Koskullskulle nu fått en egen staty har en något märklig förhisto-

ria. 1906 bildades något som kallades Koskullskulle tomtkassa. Till den samlades på olika sätt pengar som i första hand skulle användas i arbetet med stadsplaneringen och sedan — som det hetar — för "samhällets ordnande".

Det blev en del pengar över när "ordnandet" var klart. Och när räntorna gjort sitt fanns till slut 100.000 kronor i kassan. Den summan bestämde sig Kos-borna för att satsa på ett konstverk.

Koskullskulles tomtkassa tömdes alltså på ett sätt som skaparna säkert skulle ha gillat. Roland Larssons konstverk — som placerats så att det verkligen syns — sätter onekligt en piff på samhällsbilden.

Utebassängen i Malmberget blev inte oväntat en succé. Där har varit packat med folk varje dag som vädret har varit hyggligt. Ja, badet har tydligen en och annan besökare också nattetid. Med onödig nedskräpning som följd.

Utflyttade kan få jobb på hemmaplan

— Ska vi på ett effektivt sätt kunna utveckla och förnya vårt näringsliv räcker det inte med stöd. Vi måste också ha folk med den rätta kompetensen. Folk som har erfarenhet och som kan leda arbetet.

Det är Roland Carlsson, kommunens näringslivssekreterare, som säger så. Han vet att det lokalt är svårt att rekrytera kompetent personal till vissa arbetsplatser.

— Vi ska naturligtvis så långt det går bygga upp de nya företagen med egna resurser, men vi är medvetna om att det ännu så länge finns en gräns. Inte minst som vi satsar på nya branschområden. Då ställs förstas extra stora krav på ledningskompetensen.

Roland Carlssons jobb är att verka för att kommunen får fler arbetstillfällen. Ändå är han nu beredd att ställa upp på att företagen börjar ragga folk utanför kommungränsen. Det beror på att han har fått en idé.

Roland Carlsson:

— Det är mycket möjligt att de ledande krafter vi behöver finns bland de gällivarebor som nu finns på andra håll i landet. Vad vi i så fall ska göra är förstas att försöka få dem att flytta hem igen.

Att lösningen på kompetensproblemen kan vara att locka tillbaka kommunbor i forskningsringen har företag i både Kiruna och Gällivare erfarenhet av. Ett av dessa företag är Nordcap Systemutveckling AB i Malmberget. Företaget lyckades ragga upp en gällivarebo med flerårig erfarenhet av datasystem från LM Ericsson.

— Med det är inte på datasidan vi saknar den verkliga kompetensen, säger Carlsson. Nu kör vi igång en rätt omfattande verksamhet på det sjukvårdstekniska området och även här behövs förstas verkligt kvalifi-

cerat folk. Att hitta den kompetensen i Gällivare är naturligtvis inte lätt. Det har försök som gjorts visat. Därför ska vi nu försöka hitta gällivarebor som har de nödvändiga kunskaperna och den nödvändiga erfarenheten även om de just nu arbetar i södra Sverige. Vi ska annonsera och så hoppas vi förstas att kommunbladet ska vara till hjälp.

Det hoppas vi naturligtvis att vi ska kunna vara. De kvalificerade människor som näringslivet behöver läser kanske inte kommunbladet, men alla har säkert släktingar och bekanta som gör det. Och som kan tipsa "sörslänningarna" om att det finns jobb på hemmaplan.

— Gör det är ni hyggliga, ber Roland Carlsson.

EKONOMI-JURIDIK
REDOVISNING

GÄLLIVARE

Under 1985 gav vi med 65 anställda från våra nio DB-kontor i länet över 58.000 timmar näringslivstjänst till länets småföretagslivet. I hela landet har DB-kontor på 147 orter och över 2.000 anställda.

EKONOM

Då vår nuvarande fälliföreståndare övergår till annan befattning inom företaget sökes ersättare med tillträde augusti 1986.

Arbetsupplägg:

Näringslivsvecka

"Företag i samverkan" är arbetsnamnet på en näringslivsvecka som ska genomföras i oktober. 20—25 oktober närmare bestämt. Då invigs Gällivare industricentra, då ska skolorna få information om kommunens näringsliv och då ska företagen presentera sig för varandra och för allmänheten. En rad föredrag och debatter står också på programmet.

I den planeringsgrupp som förbereder veckan ingår representanter för kommunen, Gällivareprojektet, näringslivet och skolan.

I grova drag ser det ännu så länge preliminära programmet ut så här: **Måndag:** samling under temat SERVICE — EN HEDERSSAK med i första hand företrädare för samfärdsel-hantverk-turism och handel.

Tisdag: Ämnet denna dag är PRODUKTION OCH INDUSTRI-SERVICE.

Under de två dagarna presenteras en lägesbeskrivning med rubriken FÖRETAG I SAMVERKAN och som är beställd av Gällivareprojektet. **Onsdag:** Bjuder på Öppet Hus för näringslivet. Denna dag presenteras bland annat datasatsningen, transportererna, reklamsidan och olika

former av samverkan inom näringslivet.

Torsdag: Gällivares industricentra invigs. Vem som ska invigningstala är ännu inte klart. I anslutning till invigningen ordnas en paneldebatt. **Fredag:** Programmet ännu inte klart. **Lördag:** Gymnasieskola för alla. Öppet hus hos KOM-VUX och gymnasieskolan.

Dragkampen mellan LKAB och Aitik har varit en attraktion. Men nu är den struken från programmet. Allt för många har skadat sig i stridens hetta.

På Malmbergets moderniserade torg är salubodarna öppna under den tid Gruvans Dag pågår. Bilden är från den soliga invigningen i juni. Arrangörerna hoppas förstås på samma fina väder nu.

EN SALUT SOM HÖRS

Det kommer att höras när Gruvans Dag drar igång på lördag. När musikkåren tystnat och Jan-Erik Bergmark talat till punkt saluterar gruvfolket med en rejäl sprängsalva. I fjol skallrade fönsterrutorna i Malmberget när Sten Johansson tuttade på 30 kilo dynamit i det fria. Räkna med en kraftig smäll också den här gången.

Det händer en hel del i Malmberget och Aitik denna Gruvans Dag. Studera programmet på vidstående sida och välj ut det som passar. Men har du bespatsat dig på att se dragkampen mellan

LKAB och Aitik blir du nog besviken. Det blir ingen dragkamp i år. Av säkerhetsskäl. Allt för många kämpar har skadats de senaste åren. Men fotboll blir det som förr. Aitik har revansch att utkräva.

Programmet rymmer mycket smått och gott. Gratisbio, teater för barnen, konstutställning och musikunderhållning är bara några axplock. Och så blir det förstås öppet hus i gruvorna. Till Vitåfors kan besökarna ta ångtåg från Gällivare. Det tåget är måhända gruvdagens allra största attraktion.

En bild från Gruvans Dag 1961. Inför stor publik visar en gruvarbetare hur man borrar med precision.

Vännerna som slår vakt om Malmbanan

I samband med Gruvans Dag rycker Malmbanans Vänner ut igen. De kommer på besök med ett tåg som dras av ett 73 år gammalt ånglok. Vagnarna är lika gamla.

Många gällivarebor har sett tåget förr. Det gjorde strandhugg i Gällivare också i mars under en långtur mellan Luleå och Narvik. Under stoppen bunkrade loket både kol och vatten.

Att museitåget gör en ny visit under Gruvans Dag är egentligen bara som det ska vara. Gruvorna och malmbanan hör ju intimt samman. Banan byggdes ju i första hand för att malmen skulle kunna transporteras till hamnarna i Luleå och Narvik. 1988 fyller förresten delen mellan Gällivare och Luleå 100 år.

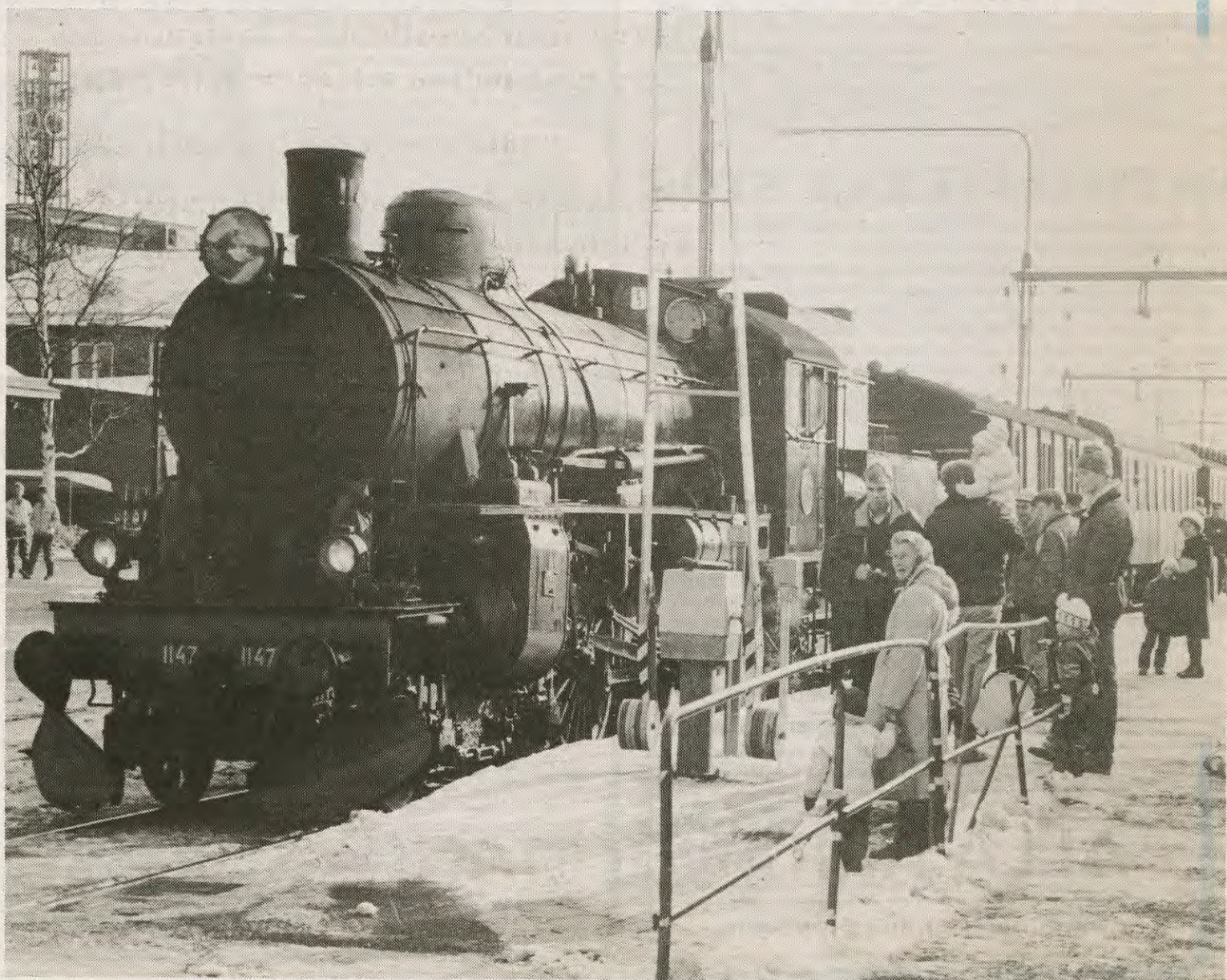
Det gamla ångtåget ägs av föreningen Malmbanans Vänner. Den har sitt säte i Luleå och bildades 1982. Samtidigt övertogs ett lok som byggts 1913 och en kombinerad person- och godsvagn som då mest såg ut som en skrot-hög.

Malmbanans Vänner har kommit till för att, som det heter i stadgarna, främja intresset för Norrbottens järnvägar och då i första hand Malmbanan. Föreningen har omkring 250 medlemmar. De jobbar hårt med att rusta upp gamla järnvägsvagnar och andra saker som så småningom ska placeras i ett levande järnvägsmuseum. Enligt planerna ska det byggas upp i Karlsvik utanför Luleå. I framtidsplanerna ingår också att trafikera den kommunalägda enskilda järnvägslinjen Karlsvikshyttan—Gammelstad med ångtåg. Då och då får tåget också göra en tur på andra järnvägsdelar i länet.

Föreningen har vid det här laget ett tiotal gamla vagnar, som rustas upp pietetsfullt. Flera av vagnarna har stort lokalhistoriskt värde. Några är bland de första som satten in i trafiken på Malmbanan.

Malmbanans Vänner har vid det här laget omkring 250 medlemmar. Vem som helst kan förstås gå med. Du kan också hjälpa till i det intressanta restaureringsarbetet eller forska kring järnvägarna i Norrbotten.

Föreningen har till och med en egen tidning, som kommer ut med upp till sex nummer om året. Den heter Karven efter det klassiska lokaltåget mellan Kiruna och Narvik.

Den flitiga gatuteatern kommer att ge flera föreställningar under Gruvans Dag. Gruppens medlemmar består av ungdomar från Välkommaskolans estetiska linje.

GRUVANS DAG

i Malmberget

23 augusti 1986

Mikael Strandberg från Teater Kanalj är ett av dragplåstren på Gruvans Dag..

LÖRDAG 23 AUGUSTI

09.00—15.00	Torghandel på Salutorget
09.00—13.00	Gruvturer till Aitik. Buss avgår från busstationen i Malmberget varje heltimme och från busstationen i Gällivare en kvart senare. Vid framkomsten rundturer i Aitikgruvan.
10.00—14.00	Ångtåg från Gällivare till Vitåfors varje heltimme. Till Gällivare går bussar från busstationen i Malmberget en halvtimma före. I Vitåfors bjuder LKAB på kaffe. Minimiålder för gruvbesök 12 år.
11.30—15.00	Gruvmuséet är öppet. Passa på att se de fina samlingarna.
11.00	Invigning på idrottsplanen. Dit marscherar musikåren från sporthallen. Invigningstal av Jan-Erik Bergmark och en salut som hörs från gruvan.
11.15	Fotbollsmatch mellan LKAB och Aitik.
13.00—16.00	Musikcafé, barnteater och amatörsalong, Folkets Hus: 13.30, 15.30 och 16.00 ger gatuteatern föreställningar för barn i åldern 3—7 år. 13.00 och 15.00 framträdande av Teater Kanalj för barn över 7 år. I utställningshallen amatörsalong. LKAB:s och Aitik's amatörer ställer ut. I musikcaféet bl a Malmbergets Jazzgrupp, Tord Sterbäcks Swingtett och Gatuteatern.
19.00 och 21.00	Bio, Fanny People med Barbara Streisand, barn tillåten Folkets Hus.
21.00—01.00	Dans, Folkets Hus, Tord Sterbäcks Swingtett.

ALLA ARRANGEMANG ÄR AVGIFTSFRIA

Arrangörer: Kommittén för anordnande av Gruvans Dag • Boliden Mineral • Gällivare Kommun • LKAB

Nu blir vattnet godare

Gratis gällivarebor — ni kommer att få bättre vatten. I höst börjar en kalk-kolsyreanläggning att byggas vid Vassaraverket. Det ska vara klart att ta i drift nästa sommar.

— Vi bygger verket i första hand för att förlänga livslängden på ledningarna, säger Lage Backe. Men på köpet får vi också ett godare vatten.

Ph-värdet i det kommunala vattnet regleras nu med soda. Erfarenheterna från flera andra kommuner säger emellertid att kalk är bättre. Det gör vattnet "ledningsvänligare". Och så blir det som sagt godare.

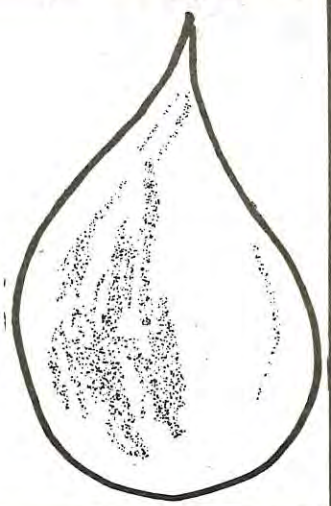
Gällivare har två vattenverk. Vid Harträsk och vid Vassarasjön. Det är Vassaraverket som i första omgången ska kompletteras med kalkanläggningen. Vattnet från Vassara går i första hand Mellanområdet, Malmberget och Koskullskulle.

— Men på sikt kan man ju tänka sig att de båda vattenverken kopplas samman, säger Lage Backe. När det gäller verket vid Harträsk finns dock ännu inga beslut om övergång till kalkrening. Det är förstas en kostnadsfråga i första hand.

Verket vid Vassara kostar omkring 2.5 miljoner kronor. Det ska som sagt stå klart nästa sommar.

På va-sidan är alltid något på gång i kommunen. Nu ska exempelvis de båda Nattavaara-byarna få både nytt vattenverk och nytt reningsverk. Anläggningarna kommer att kosta närmare tio miljoner Plus utlägg för ledningar.

Vattenverket påbörjas i höst. Det tar lite längre tid att komma igång med reningsverket. En kontroll av ledningssystemet måste göras till att börja med. Man vet att det finns läckage. Frågan är bara hur omfattande de är. När kontrollen är gjord kan byggstarten bestämmas.

TEKNISKA TAR FRISKA TAG

Kommunalt arbete är en viktig uppgift. Det konstaterar Tekniska kontorets chef Ingvar Spanne i ett kampanjupprop.

"Friska tag på Tekniska kontoret" heter kampanjen. Som sig bör. I Friska Gällivare gäller förstas bara friska tag.

Tekniska kontoret flyttade i våras in i kommunhuset och körde igång med något så ovanligt som ett öppet hus. Hundratals gällivarebor kom för att få en inblick i verksamheten.

Vi ska kunna ge effektiv service

— Vi ordnade detta öppna hus för att ge folk en chans att se vad vi egentligen sysslar med, säger Spanne. Tekniska kontoret påverkar i högsta grad kommuninvånarnas vardag. Därför är det viktigt att alla vet vad vi gör och var vi finns. Mycket av det vi gör tas för givet. När vi blir uppmärksammade är det tyvärr oftast i negativa sammanhang.

Kampanjen "Friska tag" ska i första hand ägnas åt informationsfrågor, personalutveckling, förslagsverksamhet, resultatvärdering och produktionssamarbete.

— Målsättningen är att vi ska få ett effektivt och serviceinriktat tekniskt kontor, säger Spanne. En bra bit på väg är vi redan, men alla kan vi ju bli bättre.

Så här är det tänkt att tekniska kontoret ska fungera:

- Ska vara en effektiv serviceinriktad organisation som med hög kompetens förverkligar de politiskt beslutade målen.
- Ska ha öppna och förtroendefulla relationer med allmänhet, politiker och andra förvaltningar.
- Ska vara en bra arbetsplats där medarbetarna trivs och utvecklas.
- Ska arbeta i en anda präglad av samarbete, respekt och arbetsglädje.
- Ska vara berett att arbeta i konkurrens.
- Ska arbeta i den regiform som på sikt är bäst för kommunen.
- Ska ta tillvara goda idéer.
- Ska arbeta med god planering, uppföljning och ekonomisk redovisning.
- Ska lägga stor vikt vid förebyggande underhåll.
- Ska successivt anpassa sin organisation till förändringar i verksamheten.

Det första förslaget i idékampanjen kom från förvaltningsbyggnadens lokalvårdare, eller städerskor som de kallas i vardagslag. Förslaget premierades med Friska Gällivare-kepsar, som Anne-Maj Isaksson här "dekorerar" Gemina Eriksson och Alli Olofsson med.

IDÉER BLIR BELÖNADE

För den kommunalt anställda, som är lite uppfinningsrik, finns sedan en tid pengar att hämta. Det gäller bara att haka på förslagsverksamheten. Den lockar nämligen med ersättningar, som när det slår till ordentligt kan ge ett rejält tillskott i plånboken.

Förslagsverksamheten har flera syften. Den ska ge de anställda möjlighet att påverka det egna arbetet, stimulera

till nytänkande och i slutändan också vara till nytta för kommunen.

De som lämnar in förslag blir belönade. Dagskort på Dundret och en Friska Gällivare-keps delas ut som tack för hjälpen. Med lottens hjälp får var femte förslagsställare dessutom ett årskort till Dundret.

Men den idérike kan också få pengar. Om förslaget ger en besparing som

kan beräknas eller uppskattas blir ersättningen halva nettobesparingen under ett år. Tilläggsersättning kan utgå om besparingen blir större än man först räknade med.

Kan en beräkning inte göras används en "skälighetsskala". Ett förslag som anses vara utomordentligt värdefullt kan ge upp till 2.500 kronor.

Städerskorna först

Idékampanjens första förslag kom från förvaltningsbyggnadens fyra lokalvårdare.

— Bort med socklarna från alla skåp. Socklarna är bara ivägen när man ska städa.

Så löd förslaget, som premierades med Friska Gällivare-kepsar. Damerna bakom förslaget kunde också ha valt ett dagskort till Dundret. Men eftersom ingen av dem åker skidor utför föredrog alla en keps.

— Kepsen ska jag ha på mig när jag vandrar i fjällen, säger Gemina Eriksson. En riktig fjälltur gör jag varje sommar. Bättre avkoppling kan jag inte tänka mig. Vid det här laget har jag sett det mesta av vår fjällvärld. Plus grannkommunernas.

Lokalvårdarna lär ha fler förslag på lager. Det vet Anne-Maj Isaksson, som är städsinspektör:

— Flickorna ser förstas mycket som är galet ur städsynpunkt. Men de påpekar sällan något eftersom de inte vill framstå som gnälliga. Det krävdes faktiskt en hel del övertalning innan de lämnade in sitt första förslag till idékampanjen. Det kommer säkert fler. Mycket kan ju förbättras på alla områden.

I premiärförslaget tipsar lokalvårdarna om att städningen underlättas om skåpens socklar tas bort. Skåpen bör istället fästas i väggen.

Anne-Maj Isaksson:

— Det är förstas jobbigt med socklar. Den som städar måste krypa omkring och torka dem för hand. Det blir mycket krypande eftersom skåpen, och därmed också socklarna, är många. Ett speciellt problem är att golvpolytyren gärna fastnar på de mörkfärgade socklarna. Det kräver ännu mer krypande och skrubbande.

Förslagsställarna är fyra av kommunens 86 anställda lokalvårdare.

— Jag har uppmanat alla att skriva ner allt som de tycker är toktigt på något sätt eller kan förbättras, säger Anne-Maj Isaksson. Vill de inte plitnera förslaget själva så har jag lovat att hjälpa dem.

Nybyggen i NIILIVAARA

I Niilivaara byggs just nu fyra nya pensionärlägenheter. Det är två s k parhus med en lägenhet på två rum och kök och en på ett rum och kök. Husen byggs på samma tomt som det pensionärshus som stod klart 1980.

De fyra nya pensionärlägenheterna i Niilivaara kommer totalt att kosta 1,5 miljoner. De ska vara inflyttningsklara i vinter.

Speciella lägenheter för pensionärer finns nu i alla större byar i Gällivare. Det senaste året har ett antal lägenheter byggts i de båda Nattavaara-byarna och nu är alltså turen kommen till Niilivaara.

Fullmäktige fick göra hemlig resa

En dag i juni drog fullmäktiges ledamöter ut på sightseeing i Gällivare och Malmberget. När de anträdde bussen hade de strängt taget ingen aning om vad som skulle komma att hända. Det program som "närlivets" folk hade totat ihop var nämligen hemligt vid avresan. Men det sipprade förstas raskt ut att det var diverse turistsatsningar som skulle visas upp.

Nu fick de förtroendevalda till att börja med en glimt hur musikbussen fungerar, en redogörelse för hur turistsommaren planerats och en prima översikt när det sedan var dags för lunch. På Hedskolan serverades nämligen idel lappländska specialiteter och Karl-Erik Häll var nog helt sanningsenlig när han i lyriska ordalag tackade för maten.

Många av fullmäktiges ledamöter provade för första gången vad Hedskolans kockelever kan åstadkomma i matväg. Ja, en och annan erkände faktiskt att de inte kände till restaurangens existens. Men så har den ju heller inte kunnat göra någon egentlig reklam för dig.

Nästa anhalt var spelhuset i Malmberget där Martin Sandin berättade om arbetet med att bygga upp Västerlånggatan till Malmbergets 100-årsjubileum 1988. Ett projekt som alldeles säkert kommer att bli en av kommunens verkligt stora turistattraktioner.

Fler framtidsplaner — Dundretsparken exempelvis — presenterades också innan den annerlunda fullmäktigeutflykten avslutades. Alla var ense om att det hade varit en givande dag.

Lena bygger en lanthandel och behöver hjälp

Den 21 september slår Hembygdsmuséet upp portarna till en lanthandel som doftar sill, kött och kryddor.

En ny utställning är med andra ord på gång. Den ska berätta om hur affärlivet har utvecklats i Gällivare under årens lopp. Från den tid när de flesta inköp gjordes på marknaderna över de pittoreska lanthandelsbutikerna till dagens snabbköp.

— Men snabbköpen behöver vi förstås inte visa upp. Hur det ser ut i dagens affärer vet alla. Därför satsar vi på att bygga en så innehållsrik lanthandel som möjligt.

Säger så gör Lena Berggren. Det är hon som håller i de förberedande trådarna. Och helt friktionsfritt har förberedelserna inte gått hittills. Lena får in för lite prylar helt enkelt.

— Kommunbladet kanske kan göra en insats, säger hon. Jag vet att många privatpersoner samlar på gamla saker. Burkar, skyltar, inventarier och annat som har funnits i gamla butiker. Det är prylar som vi gärna vill låna för att få ihop en riktigt fyllig utställning.

Ni som har saker som platsar i en lanthandel kan alltså ge Hembygdssällskapet ett handtag. Ta helt enkelt kontakt med Lena Berggren och tala om vad ni har. Vi garanterar att hon blir glad.

Lena har förberett den här utställningen sedan i våras. En hel del saker har hon också fått ihop. Det mesta kommer från olika butiker, Konsum i första hand. Men Lena har också lånat prylar från andra håll i landet.

Drar turister

— Jag har rest runt lite för att få klart för mig hur en äkta lanthandel ska se ut, säger hon. Det finns rätt många museibutiker runt om i landet. Jag har varit och tittat på ett par i Kristinehamn och Östersund. De har byggts upp av privatpersoner, som samlat på saker i 25 år eller mer. Deras skapelser är nu stora turistattraktioner och fungerar förstås också som souveniraffärer.

Vad höstutställningen på muséet ska heta har Lena ännu inte bestämt. Kanske väljer hon arbetsnamnet — Så handlade du förr.

Lena Berggren har samlat saker till den utställning som ska visa upp en autentisk lanthandel i flera månader. Men hon behöver ännu mer prylar och hoppas nu att privata samlarna ska hjälpa henne.

— Vad den än kommer att heta så ska det bli en levande utställning, lovar hon. Vi ska inte visa upp en död affär. Det ska också gå att köpa saker i lanthandeln. Naturligtvis kommer vi inte att konkurrera med affärerna på stan, men vissa småprylar kommer vi att sälja. Karameller och kryddor exempelvis.

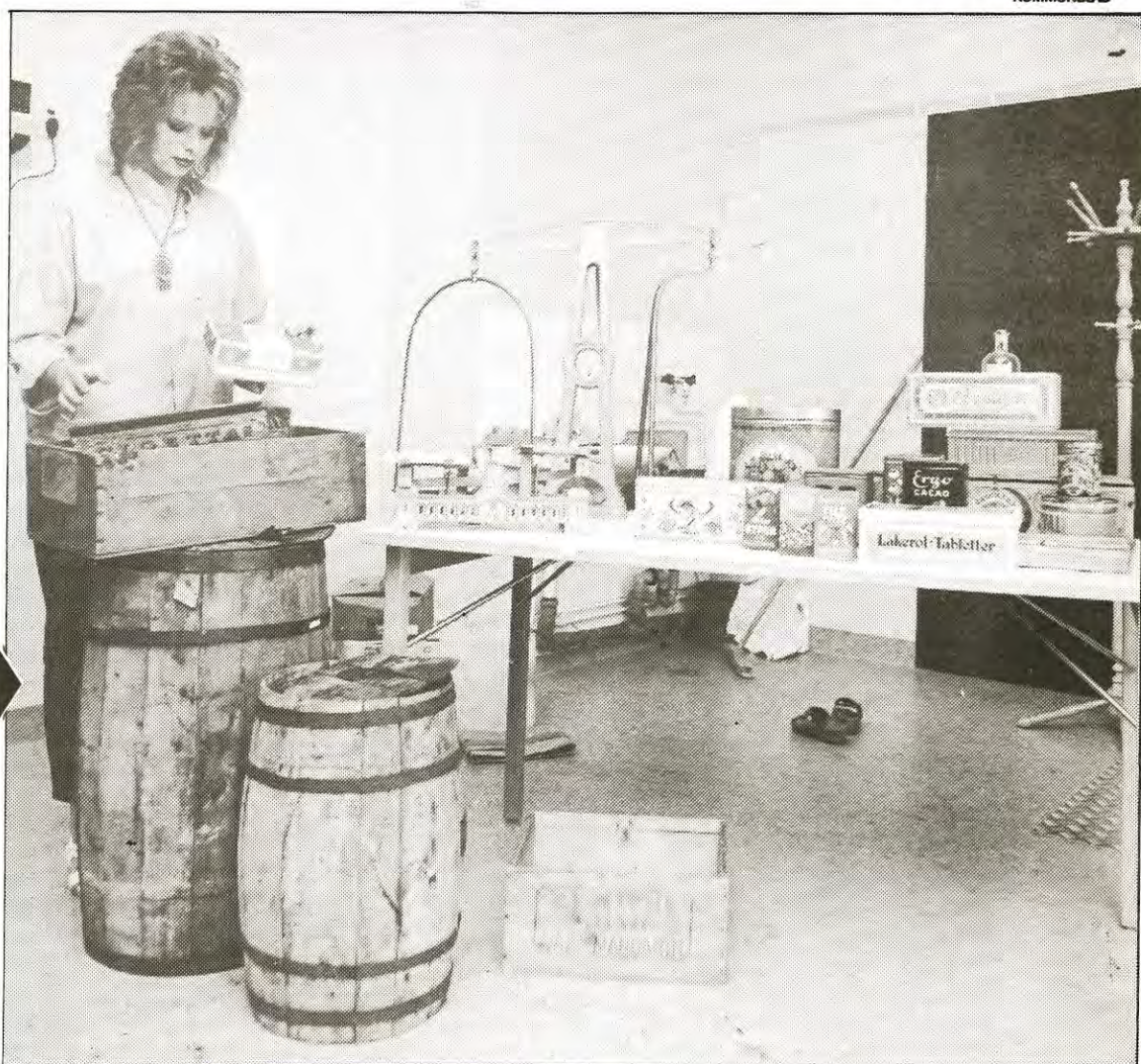
Rätt tidpunkt

I planerna ingår också en tidning, som ska gå ut till alla gällivarebor. Den ska inte bara göra reklam för utställningen, den ska också innehålla annonser. Och då handlar det förstås om annonser i gammaldags stil. Den stil som användes för 60 år sedan.

— Det ska bli en rolig utställning, säger Lena. Men det är kanske synd att den öppnas först efter turistsäsongen. Det är ju på sommaren som rusingen är störst till muséet. Men jag hoppas förstås att gällivareborna och inte minst skolorna ska vara intresserade.

Hur som helst — utställningen kommer vid en påpassligt vald tidpunkt rent historiskt. På handelsområdet firas ju dubbla jubileer i år. Köpmannaföreningen fyller 90 och Konsum 75 år.

Utställningen öppnas den 21 september och pågår sedan året ut.

MÖGLET nu borta i skolorna

Rodnader på huden, sveda i ögonen och huvudvärk. Det var några av de besvär som personal och elever på Parkskolan och Maria dagis klagade över för något år sedan.

Nu ska dessa bekymmer förhoppningsvis vara ett minne blott. För närmare två miljoner har kommunen förbättrat miljön i de båda skolorna.

Roten till hälsoproblemen var på båda ställena mögelskador. Och att det rörde sig om mögel hade experterna på tekniska kontoret mer eller mindre klart för sig när klagomålen började strömma in.

— Men vi ville förstås vara helt säkra innan vi tog till några dyrbara åtgärder, säger Barry Widman.

Första undersökningen gjordes av en specialdresserad mögelhund. Den markerade utan tvekan mögelförekomst i båda skolorna.

— Men eftersom hunden kan reagera även för avloppslukter och annat ville vi ha ytterligare bekräftelse, säger Widman. Därför tog vi kontakt med firman AVS-teknik, som tog prover och skickade iväg dem för analys. Efter några veckor fick vi klart besked — skolorna var mögelskadade. Proverna visade att det fanns mögel i bland annat bjälklagsplattorna.

För att mögel ska uppstå krävs i regel tre saker — fukt, värme och att något organiskt material lämnats kvar i bygget.

Barry Widman:

— I de aktuella skolorna var i varje fall fukten och värmen påtagliga saker. Saker som måste bort för att vi skulle få bukt med mögelproblemet. Vi bestämde oss för att installera bättre ventilation och en avfuktningssystem i båda skolorna.

Dessa miljöförbättrande åtgärder är nu genomförda. Allt till en kostnad av 1.750.000 kronor. En del av pengarna hoppas kommunen få tillbaka. Man anser att Mariaskolans entreprenör orsakat mögelskadorna genom att använda felaktigt material. Förhandlingar med entreprenören pågår.

Kommunen kom förresten med sitt krav i grevens tid. Entreprenörens ansvar upphör efter tio år. Det återstår bara ett halvår av "preskriptionstiden" när kommunen presenterade sin fordran.

De åtgärder som gjorts förbättrade tydligen miljön i skolorna per omgående. — Klagomålen har i varje fall varit betydligt färre sedan vi installerade avfuktningssystemen, säger Barry Widman. Och ännu bättre ska det bli när vi nu också får igång den effektivare ventilationen.

Ring när du behöver hjälp

Du som är förälder till handikappat barn och ibland kan ha behov av avlösning på dagtid eller del av kvällen kan få hjälp. Ring socialförvaltningen så får du ytterligare information. Du når oss på direkttelefon 185 29 måndag—fredag och säkrast mellan 10 och 11.

PASSA PÅ!

På turistbyrån säljs diverse produkter med Friska Gällivare-loggan påtryckt. Så här efter turistsäsongen börjar lagren tryta, men håller du dig framme kan du fortfarande välja ut hela sortimentet. Följande produkter finns:

KEPS	35:-
VÄSKA	45:-
HANDDUK, frotté	40:-
T-SHIRT, kort ärm	50:-
T-SHIRT, lång ärm	80:-
COLLEGETRÖJA	135:-

Friska
GÄLLIVARE

Parkfolket som ger oss en sommarfin kommun

En kommunal avdelning som har det snärjigt värre på våren och försommaren är parksektionen. Det är den som ser till att Gällivare kommun kan visa upp sin bästa sida när turisterna börjar strömma till.

— Men vi piffar förstås upp parker och gator minst lika mycket för kommuninvånarnas egen skull, säger Evert Nilsson. Vi som bor här vill förstås ha det vackert omkring oss. Men vi vill också med stolthet kunna visa upp kommunen för alla sommarbesökare.

Städpatrullerna rycker ut så fort snön har börjat tina bort i maj. Så mycket långsammare ur startgroparna är inte inplanteringsgången.

I år hade de fått ut nästan 40.000 plantor före midsommar.

— Så många blir det varje sommar, säger Evert Nilsson. I år har vi dessutom försett några alléer med drygt 100 björkar. Arbetet med uppsnygningen gick ovanligt bra eftersom vädret var fint under hela planteringsperioden. Det händer ju inte så sällan att det dröjar ner snö över de späda plantorna. Det slapp vi den här gången.

Parksektionen planterar blommor i hela kommunen, men har i Malmberget haft lite hjälp på traven. Där var det Riksbyggen som svarade för planteringen i anslutning till invigningen av torgområdet och utebadet.

ILS får vänta några år till

Det är snart ett år sedan Gällivares utbyggda flygplats invigdes. Men helt klar är den faktiskt inte. Instrumentlandningssystemet ILS är ännu inte komplett.

— Det dröjer nog ett par år innan det är helt färdigt, säger Rolf Olsson på tekniska kontoret. Vad som fattas är en glidbanesändare och några markeringsfyror. Att installera dem kostar omkring 2,5 miljoner kronor och det är pengar som kommunen ska ställa upp med. Flygplatsen är ju en kommunal anläggning.

Tänkt var att ILS-systemet skulle slutföras nästa år, men nu verkar en försening med åtminstone ett år vara ofrånkomlig.

— Det är möjligt att ILS-systemet inte blir helt klart förrän 1989, säger Rolf Olsson. Men det betyder inte att flygsäkerheten är sämre fram till dess. ILS gör det lättare för piloterna att landa vid dåligt väder och det ska förhoppningsvis innebära färre inställda turer. Men säkerhetskraven är förstås lika rigörösa vare sig man har ILS eller inte.

Två tredjedelar av ILS-systemet är redan utbyggt på Gällivare flygplats. Vad som återstår är kompletteringar som ska göra systemet fullständigt. Men det kostar pengar och pengar har kommunen som bekant inget överflöd av.

Guidesuccé

"Guldguiden" — så heter Gällivares lite annorlunda turistbroschyr. Den har haft en strykande åtgång. Förstaupplagan på 15.000 exemplar strök med innan turistsäsongen riktigt hade kommit igång. Därför trycktes ytterligare 6.000 broschyrer. I slutet av juli var också den upplagan slut. Då togs 3.000 till fram och de ska förhoppningsvis räcka till dess det är dags att sätta punkt för sommarsäsongen.

— Satsningen på guldguiden var avgjort riktig, säger turistchefen Rolf Salomonsson. Den har blivit mycket po-

REKORD I LOPPMARKNAD

Ställ upp på FLYKTING -86

På Centralskolans gård i Gällivare och i gymnastiksalen ordnas lördagen den 4 oktober kl. 10.00-14.00 en stor loppmarknad. Behållningen går till världens flyktingar och är en del av den insamlingskampanj som görs i alla de nordiska länderna. Insamlingen arrangeras av alla de frivilligorganisationer, som arbetar bland världens flyktingar: Lutherhjälpen, Röda korset, Rädda barnen och Diakonia (tidigare Frikyrkan hjälper).

Varje dag året runt flyr mer än 5000 människor från sina hem. Krig, förföljelse och nöd driver dem. Värst utsatta är

kvinnor och barn. Av fyra flyktingar är tre kvinnor och barn under femton år. Tillsammans finns det idag femton miljoner flyktingar. Många av dem har flytt från ett fattigt land till ett land, som är lika fattigt som hemlandet. Miljoner människor tillbringar år av sysslolös väntan på att få slå sig ner någonstans eller att få återvända hem. Genom aktionen hoppas man kunna ge de hårdast drabbade mat, bostäder, sjukvård, arbete och utbildning.

TV ställer upp

Insamlingsaktionen, som kallas FLYKTING -86, pågår samtidigt på 1200 platser i landet och beräknas inbringa 50 miljoner kronor. TV reserverar under dagen en kanal för information om flyktingarbetet och rapporterar inkomna resul-

tat. De insamlade pengarna fördelas lika mellan de fyra hjälporganisationerna, som på detta sätt får ökad resurser för flyktingprojektet. Bössinsamlingar och operation dagsverken kommer väsentligt att bidra till ett gott resultat. Söndagen den 5 oktober tas kollekt upp i landet s kyrkor och frikyrkor till Flykting -86.

Alla kan hjälpa

Gör din höststädning och kom fredagen den 3 oktober med vad du vill skänka till gymnastiksalen på Centralskolans gård i Gällivare! Du som den dagen kan ställa upp med släpvagn eller lastbil för att frakta större kolli, ring någon av följande: Ingrid Nilsson 205 79, Birgit Olsson 127 34, Helene Parfa 101 02 eller Sverker Stenberg 200 73.

ALMANACKAN

AUGUSTI

21-24	Länk -80	Centralskolan
22	Surströmmingsfest	Hembygdsområdet
23	Gruvans Dag Brukshundsprov Killingi maraton	malmberget BK Malmen Killingi
24-31	Jeansutställning	Centralskolan
31	Nicaragua-uts. invigs	Folkets Hus, Gve.
31	Lady Lufsen	Malmberget

SEPTEMBER

7	Int.jaktprov	Dundret
7-14	Utställning, Tommy Jansson	Malmberget
9	Vainömöinen Band	Nattavaara
13	Bio Contrast	Malmberget
20	Bio Contrast	Malmberget
21	Inv. affärsutställning	Centralskolan
27	Bio Contrast	Malmberget
27	Inv. Kulturens vecka	
28-5/10	Utställning, Erling Johansson	

OKTOBER

1	Flips	Dokkas
4	Loppmarknad	Centralskolan
5	Vintersöndag	Centralskolan
6-7	Int. jaktprov	Dundret
10	Sylvia Vrethammar	Blå Forell
11	Bio Contrast	Malmberget
12	Vintersöndag m. musikcafé	Centralskolan*
12-19	Utställning, Anita Wahlén	
18	Bio Contrast	Malmberget
19	Vintersöndag m. musikcafé	Centralskolan
20-25	Näringslivsvecka	
22	Flips	Hakkas
25	Bio Contrast	Malmberget
26	Vintersöndag m. barnens bio	Centralskolan
26-31	Kvinnoveckan	
29	Britta Borg	Skaulo

NOVEMBER

9	Vintersöndag m. barnens bio	Centralskolan
16	Fyrstadsbrottning Vintersöndag m. musikcafé	Sjöparkskolan Centralskolan
23	Vintersöndag m. julmässa	Centralskolan
25	Alpina skidskolorna startar	

Kommunfullmäktige sammanträder 25/8, 29/9, 27/10 och 24/11

LÖRDAGSÖPPET PÅ BIBLIOTEKET

F.o.m september har biblioteken i Gällivare och Malmberget lördagsöppet igen.

ÖPPET F.O.M

1 SEPTEMBER:

Biblioteken i Gällivare och Malmberget:

måndag—torsdag	12—19
fredag	12—17
lördag	11—14

Tallbacka bibliotek:

tisdag och torsdag	13—19
--------------------	-------

Koskullskulle bibliotek:

tisdag	15—19
onsdag	10—12, 15—19

Biblioteken i

Mettä Dokkas:

tisdag	15—19
torsdag	16—19

Hakkas:

torsdag	18—20
---------	-------

Nilivaara:

torsdag	18—20
---------	-------

Nattavaara:

torsdag	11—13, 17—19
---------	--------------

Ullatti:

måndag	18.30—19.30
--------	-------------

Bokbussen särskild turlista.

Månadens Mat

SVAMPFYLLDA RENHJÄRTAN

Du behöver två renhjärtan (ca 500 gram) och krymt bomullsgarn. Till fyllningen: 2 skivor vitt bröd, 2-3 matskedar mjölk, 2 dl hackad smörsopp, smör, salt, vitpeppar och 2 dl buljong.

Skölj hjärtana väl, skär bort senor och blodkärl. Blanda till fyllningen. Smula först brödet i en skål. Häll över mjölken och låt brödet svälla några minuter. Häll i den hackade svampen och rör om.

Fyll hjärtana med blandningen. Bind ihop så gott det går med garnet.

Bryn hjärtana i en stekgryta. Häll sedan på buljongen och låt rätten stå och småputtra 1-1½ timma.

Ta upp hjärtana. Späd stekskyn med vatten så att det blir 2 dl. Smaka av med kryddor. Eventuellt också soja. Skär hjärtana i skivor. Servera med såsen och mandelpotatis.

HJORTRON I FORM

Vi förmodar att de flesta frysar och skafferier är fyllda med hjortron efter denna fina bärsommar. På mångas begäran publicerar vi därför fjolårets vinnande hjortronrecept i den tävling som ordnades av Friska Gällivare. Som ju har hjortronet med i sin välkända "logga".

"Hjortronformar" var namnet på det vinnande bidraget. Så här lagar du till dem:

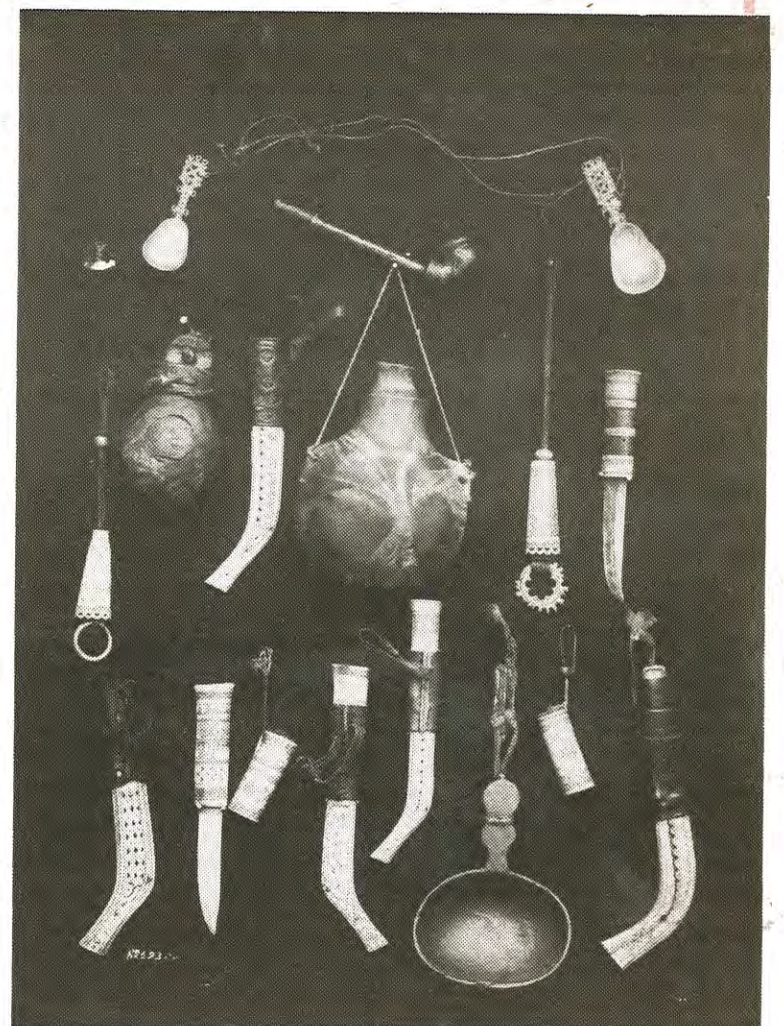
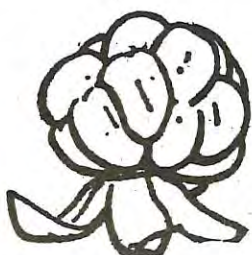
Du behöver 150 gram margarin, 3 dl vetemjöl, 1 dl socker, 1 ägg, drygt halva tesked bakpulver och till fyllningen hjortron, 2 matskedar socker och en halv matsked potatismjöl.

Blanda margarin, socker, mjöl och bakpulver till en grymig massa, tillsätt ägget och arbeta ihop en deg. Rulla sedan ut den till fyra längder, som sedan delas i ytterligare fyra delar. Du ska alltså ha 16 bitar när du är klar.

Lägg delarna i folieformar och "garnera" sedan med en matsked hjortron och en tesked av blandningen socker/potatismjöl i varje.

Grädda 12 minuter i 200 graders ugnsvärme.

Servera hjortronformarna med vispgrädd eller pudrade med florsocker.

Idel mästare!

Sameslöjd när den är som allra bäst har turister och andra intresserade i sommar kunnat se på hembygdsområdet. Där har nämligen Kaitum-slöjdarna presenterats. Intresset för utställningen har varit mycket stort. Som sig bör. Bättre slöjd än den familjerna Fankki och Poggats i Kaitum presterar — och har presterat — är nämligen svår att leta upp.

Utställningen gav besked om att slöjdkunnandet alltid har stått på en hög nivå i Kaitum. Flera generationers arbeten visades nämligen upp.

Familjen Poggats representerades exempelvis av Jon E:son, Andreas, Esajas och Pernilla, en slöjdarkvartett

som knappast behöver någon närmare presentation.

Fankki-familjen är lika namnkunnig den. Jon Pålsson Fankki var väl den förste sameslöjdare som gjorde sig ryktbar i samlarkretsar. Han verkade i seklets början och var oerhört skicklig. En del av hans arbeten ses på bilden ovan.

Och varför har då just samerna i Kaitum nått sådana höjder som slöjdare? Ja, en anledning är nog att de aldrig har haft särskilt många renar och därför behövt biinkomster. Slöjden gav extraförtjänster. Men sedan verkar också anlagen vara av det anmärkningsvärda slaget.